

AB OPERIBUS CHARITATIS NULLUS CONTEMPLATIVUS EXCUSATUR.

SCHOLIUM. Nullus proinde verè contemplativus ab omni opere charitatis erga proximum excusari potest: nam quantumvis solitarius ferventibus saltem orationibus et exemplis proximos juvare poterit; et quantumvis a sæcularibus remotus, uti Monachi et Moniales rigidissimæ observantiæ, poterit verbis et operibus pietatis cum domesticis, superioribus, æqualibus et inferioribus, sanis et infirmis exerceri: id quod ad sæculares etiam utriusque sexûs erga alios sæculares domesticos et reliquos pro ratione status eorum extenditur: quia omnis vera contemplatio sicuti *amorem Dei* et proximi debet accendere, ita et zelum animarum inflammare, per quem ea, quæ sunt contra honorem et voluntatem Dei repellere studet. 2° Ultra hæc opera charitatis modò dicta proximis impendenda, quæ operantem non extrahunt a ratione vitæ purè contemplativæ, subinde contemplatio, vel vocatio illi adjuncta contemplativum ad opera charitatis externa corporalia et spiritualia proximis impendenda excitat; imò ut hæc opera cum perfectione fiant, aliquâ contemplatione animari debent: corporalia quidem, uti eleemosynas largiri, captivos redimere, infirmis inservire, saltem imperfectâ contemplatione indigent, elevando intentionem ad Deum, unde manent in vitâ purè activâ: spiritualia verò, uti prædicare, docere, Sacramenta administrare, animas dirigere et gubernare etc., perfectiori egent contemplatione, si non omnino perfectâ, quæ saltem per meditationem juvari debet, unde hujusmodi vita non purè activa, sed mixta vocatur. Hinc bene notat Rosignolius, l. 5° de *Discipl. Christ.*, c. 14 et 15; et post alia inquit: « Sit igitur indubitatum, eos, qui sine mortificatione et contemplatione se dant actuosæ vitæ ad salutem animarum (nihil dico de necessitate aut hominum, aut officiorum) non esse in eo perfectissimo statu, quem ipsi putant, sibi que eos in re hac tamdiu lenocinari ac fucum facere, quamdiu non elaboraverint pro viribus continuâ suâ victoriâ, et rectâ contemplandi ratione, eum tandem gradum attingere, cujus interim nomine sese oblectant. » 3° Cavenda tamen hic sunt duo extrema vitiosa, quorum alterum est, amore contemplationis deserere opera charitatis erga proximum sive corporalia, sive spiritualia, etiam dum obedientia, charitas, vocatio et aptitudo illa exigunt. Alterum est, ex charitatis et animarum zelo ita se totum his operibus tradere, ut vix ulla cura de interno mortificationis et orationis spiritu habendo, fovendo et retinendo remaneat: uti enim monet S. Augustinus, l. 19 de *Civ.*,

c. 19: « Otium sanctum quærit charitas veritatis, negotium justum suscipit necessitas charitatis. Quam sarcinam si nullus imponit, percipiendæ atque intuendæ vacandum est veritati; si autem imponitur, suscipienda est propter charitatis necessitatem. Sed nec sic omnimodò veritatis delectatio deserenda est, ne subtrahatur illa suavitas, et opprimat ista necessitas. »

§ 521.

AMOR PROXIMI AD INIMICOS SE EXTENDERE DEBET.

Ita verò amor proximi effectus contemplationis esse debet, ut se etiam ad *inimicos* et contradictores extendat. Nam 1° in S. Scripturâ tam exempla quàm sententiæ docent, quòd magis contemplativi et perfecti gravissima ab inimicis et contradictoribus suis passi fuerint, et bona pro malis generosè reddiderint. Exempla habemus in Jacob, Joseph, Job, Moyse, David et præcipuè in ipso Christo Domino et suis Apostolis. Sententiæ prostant, *Prov. xxv, 21: Si esurierit inimicus tuus, ciba illum; si sitierit da ei aquam bibere: pruinas enim congregabis super caput ejus, et Dominus reddet tibi. Matth. v, 44, et Luc. vi, 27: Ego autem dico vobis: diligite inimicos vestros, benefacite his, qui oderunt vos etc. Rom. xii, 14: Benefacite persequentibus vos: benedicite et nolite maledicere. Et 21: Noli vinci a malo, sed vince in bono malum.* 2° Patres probant esse perfectorum et consequenter contemplativorum, perfectè diligere inimicos. S. Hieronymus, in c. v. *Matth.* ait: « Deum non impossibilia præcipere, sed perfecta; » Id quod in David, Stephano, Paulo ad Christi exemplar probat. S. Chrysostomus, *Hom. 18 in Matth.*, docet dilectionem inimicorum esse majus quid in ordine perfectionis: « Videlicet ista facientem nulli prorsus esse inimicum: » imò, « Quod potius est, atque perfectius, etiam illius, a quo læditur, amicum. » S. Augustinus, in *Ezech.*, c. 72, juxta illud: *Diligite inimicos vestros*, ait: « Perfectorum sunt ista filiorum Dei, quo quidem se debet omnis fidelis extendere et humanum animum ad hunc affectum, orando Deum, secumque agendo,

inuctandoque perducere. » S. Gregorius, *Hom.* 38, in *Evang.*, post med. ait : « Charitas vera est, cum et in Deo diligitur amicus et propter Deum diligit eos, quos diligit, qui jam et eos diligere, a quibus non diligitur, scit : probari enim charitas per solam odii adversitatem solet. » Similia habet Cassianus, *Collat.* 16, c. 26, 27; S. Bernardinus, t. 2, *Serm.* 50; S. Laurentius Justin., l. de *Char.*, c. 13, 14; Blossius, *Inst. spir.*, c. 2. 2° Ratio est : contemplativi est insistere perfectioni et cum perfectione operari : sed perfectio nunquam melius exercetur, quam in speciali dilectione inimicorum et contradictorum propter Deum. Ergo a contemplativis hæc dilectio specialiter exercenda est.

SIGNA VERÆ DILECTIONIS INIMICORUM.

SCHOLIUM. Signa veræ et perfectæ dilectionis inimicorum sunt sequentia : 1° Orare pro inimicis, *Matth.* v, 44 : *Orate pro persecutibus et calumniantibus vos.* 2° Benè de inimicis loqui, *Luc.* vi, 28 : *Benedicite maledicentibus vobis.* Et *Rom.* xii, 14 : *Benedicite persecutibus vobis; benedicite, et nolite maledicere.* 3° Inimicos salutare, *Matth.* v, 47 : *Si salutaveritis fratres vestros tantum, quid amplius facitis? Nonne et Ethnici hoc faciunt?* 4° Inimicis benefacere, *Matth.* v, 44 : *Benefacite his qui oderunt vos.* *Luc.* vi, 27, 33 et 35 : *Si benefeceritis his qui vobis benefaciunt, quæ vobis gratia? Siquidem et peccatores hæc faciunt.* Et *Rom.* xii, 21 : *Noli vinci a malo, sed vince in bono malum.* 5° Mutuum dare etiam inimicis, *Matth.* v, 42 : *Volenti mutuari a te ne avertaris.* *Luc.* vi, 34 : *Si mutuum dederitis his a quibus speratis recipere, quæ gratia est vobis? Nam et peccatores peccatoribus faverantur, ut recipiant equalia.* 6° Gratis dare etiam inimicis, *Matth.* v, 42 : *Qui petit a te, da ei.* *Luc.* vi, 30 : *Omni petenti te tribue; et qui aufert quæ tua sunt, ne repetas. Et prout vultis ut faciant vobis homines, et vos facite illis etc.* 36 : *Estote ergo misericordes, sicut et Pater vester misericors est.*

§ 322.

AMOR PROXIMI AD ANIMAS IN PURGATORIO EXTENDI DEBET.

Denique amor proximi contemplativum etiam ad orandum et satisfaciendum pro *animabus Purgatorii* impellere debet. Sic monet 1° S. Scriptura, *Eccli.* vii, 37 : *Gratia dati in conspectu omnis viventis, et mortuo non prohibeas gratiam.* Et II *Mach.* xii, 46 : *Sancta et salubris est cogitatio, pro defunctis exorare, ut a peccatis solvantur, quod sanè contemplativis maximè convenit.* 2° Hortantur ad hoc PP. S. Dionysius, c. 7 de *Eccl. hierar.*, de Antistite in exsequiis fidelium dicit : « Petit illa compleri, indulgerique iis, qui piè vixerint, sacra præmia : simulque semetipsum benignè conformans ad imitationem Dei, non secus aliis, quàm sibi ipsi, dona poscens ac gratias. » Quod ab omni etiam contemplativo faciendum est. S. Chrysostomus, *Hom.* 21, in *Act.*, sub fin. docet : « Non frustra oblationes pro defunctis fiunt, non frustra preces, non frustra eleemosynæ. Hæc omnia Spiritus disposuit, volens ut nos mutuùm juvemus. » S. Bernardus, *Serm.* 42, de *divers.*, ait : « Surgam ergo in adiutorium illis, interpellabo gemitibus, implorabo suspiriis, orationibus intercedam, satisficiam sacrificio singulari... Percurre ergo, quæcumque es anima fidelis, regionem expiationis, et vide quid in eâ fiat; et in nundinis istis fac sarcinam tuam, affectum compatiendi. » Videri etiam possunt Gerson, *Serm.* 1, pro *Def.*; et Blossius, l. 2, *Enchir. parv.*, c. 4, dicens : « Porro pius et suavis Dominus ipsas Electorum suorum animas, quas post mortem carnis adhuc purgare necesse est, in tantum diligit, earumque liberationem tam ardentè desiderat, ut si nos benignâ charitate moti pro illarum liberatione fideliter precemur et adorandam sancti Altaris hostiam, aut quælibet alia salutaria offeramus peragamusve, hoc non minùs gratum habeat, quàm si eundem Dominum nostrum carcere conclusum consolatio-

nibus relevare studeremus : ipse enim dixit, *Matth. xxv, 40* : *Quod uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis.* » Accedunt plurimæ revelationes et visiones a Raynaudo, in *Heterod. spir.* sect. 1, punct. 6, relatæ, S. Christinae, S. Lidwinæ, S. Lutgardis, S. Gertrudis etc., in quibus hæ animæ contemplativæ ad orandum et satisfaciendum pro defunctis impulsæ sunt. 3° Ratio est : de fide est Sanctos omnes aut justos habere inter se bonorum operum spiritualium communionem; sed animæ in purgatorio sunt sanctæ et justæ; ergo cum vivis justis hanc communionem habent : cùmque sint summè indigentes, nihil huic veritati conformius quàm ut justis vivi ad subveniendum illis moveantur, et quidem nullis hoc magis convenit quàm contemplativis, quorum tota intentio ad perfectionem per charitatem Dei et proximi dirigi debet, potissimum verò proximorum maximè indigentium, a quorum subventionem nequeunt excusari. Vide Mansi, *Tr. 86 Biblioth. mor.*; Bona, in *Div. Psalmod.*, c. 13; Benedictum Papam XIII, t. 3 *Oper.*, *serm.* 19.

QUOMODO JUVARI POSSINT.

SCHOLIUM. Animæ in purgatorio per omnia bona opera justorum vivorum, in quantum sunt satisfactoria ad satisfaciendum pro reatu pœnarum, juvari possunt, ex communi Theologorum cum S. Thomâ, in 4 d. 45, q. 2, a. 3, quæstiunc. 1. Quia omnia opera vivorum bona aliquam afferunt molestiam, unde possint satisfacere, et ob unionem in charitate justis vivi pro justis defunctis tanquam illorum fidejussores suis satisfactionibus eorum satisfactiones compensare possunt. Quod tamen non de operibus faciendis ex nunc applicatis, sed de operibus actu exercitis intelligendum esse ex communi sensu Ecclesiæ monet Reguera, *Th. Myst.*, t. 1, pag. 849; n, 421. Scilicet, quod tunc solùm defunctis prosint, quando in sui executione opera complentur. 2° Potissimum inter præcipua suffragia pro animabus purgatorii est sacrificium altaris. 3° Animæ purgatorii etiam per indulgentias juvari possunt et per eleemosynas. 4° Per jejunium et omnia opera externa mortificatoria, quæ utique sunt satisfactoria et aliis justis applicari possunt. 5° Per orationem tum publicam, tum privatam, sive prout est satisfactoria, vel impetratoria. 6° In genere melius est suffragari defunctis ex

zelo charitatis proximi, quàm non suffragari ex zelo justitiæ divinæ, quia illud Deo paternè punienti magis placet, licèt in casu raro ex speciali inspiratione possit fieri, quòd Deo magis placeat optare totum rigorem justitiæ non quidem in animas aliorum, sed ad summum contra se, ut S. Catharina Januensis fecit, quæ ob hunc actum heroicum, non omnibus commendabilem, a pœnis purgatorii liberari meruit, cùm solùm de purgatorio hujus, non verò alterius vitæ locuta fuerit. 7° Per se loquendo etiam melius est, ex charitatis zelo præfatis animabus omnes suas satisfactiones illis applicabiles cedere, quàm sibi reservare, quia est se offerre ad differendam propriam beatitudinem, ut illæ animæ purgantes quæntocius fruantur, quòd est heroicum et cum lucro in bonis spiritualibus incompatible, utpote, quæ potiùs exinde augmentur, et ob hunc actum heroicum compendiosior a purgatorio exemptio liberaliter obtineri poterit, uti patet ex S. Gertrude, l. 5, c. 11. Hæc tamen cessio plenissima non omnibus indiscriminatim, sed perfectioribus et quidem pro ratione inspirationis divinæ, suadenda est, quia inconveniens videtur esse liberalem erga defunctos in satisfaciendo, si quis negligat plura facere, quibus pro propriâ satisfactione indiget; unde nec Ecclesia omnes indulgentias defunctis applicare concedit. Quare multò minùs ex voto hæc cessio, vel suffragiorum sibi post mortem obventurorum, passim facienda est, tum quia non est semper de meliori bono, et suffragia illa, obventura, nisi donatio vivo facta esset, ejus dispositioni non subsunt. Nec magis placet minuta aliqua satisfactionum distributio, et quasi monetam optimè notam numerare, et cum Deo per rationes dati et accepti mercaturam facere : prudens enim supplicantium reverentia dictat, ut humiliter tenuissimorum operum nostrorum satisfactiones simul cum meritis Christi quotidie offeramus, illas vel omnes, vel pro medietate, vel aliter juxta uniuscujusque devotionem, a Directore approbatam, defunctis applicantes, et quidem primò secundùm obligationem, si quæ adsit : deinde secundùm ordinem charitatis propinquis sanguine, vel spiritu, vel animabus magis indigentibus, et, ad vitandas ambiguitates, ad id quod a me Deus, juxta majus suum obsequium, in bonum proprium et defunctorum vult fieri.

§ 323.

UNIO ILLAPSUS PASSIVI.

Tertia unio animæ cum Deo consistit in excellentiori quodam gradu contemplationis, et est unio contemplativi illapsus

passivi. Illapsus autem iste, ultra illapsum substantialem omni justo communem, addit experimentalem sensationem de Deo in animam illapso; omnes animæ potentias suspendit ab actibus qui distrahant a Deo et modo perfectius Deum intelligendi et amandi; eo quòd creatura, tantùm vix, nutu proprio consentiens per actus a Deo ipso impressos, eum intelligat et diligat cum experimentali et quasi palpabili tam mentis quàm cordis perceptione; quòd anima se totam Deo imbutam inveniat et veluti in sui fundo profundissimo Deum ipsum inveniat, in quo ipsa velut annihilata disparet, solùmque ardentè amat esse in Deo suo. Ita Reguera, *Th. Myst.*, t. 1, pag. 911, n. 735, et t. 2, pag. 194, n. 538.

EXPLICATUR.

SCHOLIUM. Omnes Mystici conveniunt dari specialem unionem animæ cum Deo, quam *illapsum passivum*, *unionem mysticam*, *mortem mysticam*, *annihilationem*, *sponsalium*, *osculum*, et *castum amplexum animæ* vocant, uti ex dicendis patebit. Verùm explicare qualis sit hæc specialis unio, hoc opus, hic labor est, et eò quidem difficilius, quò magis abdita, ideoque antonomasticè Theologia Mystica, vel summum Mystica, hæc unio appellatur, de quâ non nisi per paucos et expertos testes constat, et qui de illâ tanquam de re ineffabili loquuntur. Ut proinde in re adeo sublimi cum gratiâ divinâ, eò clariori, quò fieri potuit, ordine progrediamur, et errores, qui in eâ obviare possunt, declinemus; observandum est illapsum Dei in creaturas varium esse, Deumque variis modis creaturis uniri. Primus est per intimam Dei existentiam in omni creatâ, per essentiam, præsentiam et potentiam. De quò cum omnibus rebus creatis sit communis, hic sermo non est. Secundus illapsus est per gratiam in animam justî, per missionem invisibilem, quæ sit in omni justificatione, adeoque nec de illo hic agitur. Tertius est illapsus specialis passivus in contemplatione, quo juxta P. Alvarez de Paz, t. 3, *de Vit. spir.*, l. 5, p. 3, c. 5: «Vires animæ omnes quasi in altum maris Divinitatis provehantur, vel Deo immersæ ad summam quamdam lucem et ardorem elevantur.» De quo hic agimus. 2º Vocatur hic illapsus *passivus*, quia juxta citatum P. Alvarez: «In eo anima non tam agit, quàm recipit, non progreditur, sed abripitur: et non expectato consensu ejus (et tamen consentit) in thalamum incredibilis suavitatis ducitur.» Id

quod ex dicendis clariùs apparebit. 3º In hac unione illapsus passivi dicuntur suspendi omnes potentiæ animæ, sed non omnino; solum verò quoad actus, qui a Deo distrahunt. 4º In eadem actus intelligendi et amandi a Deo imprimuntur, ita ut creatura vix nutu proprio consentiat, licet reipsâ consentiat, et verè, et vitaliter ipsa intelligat et diligat, uti paulò inferiùs demonstrabitur. 5º In eodem hoc illapsu, anima, experimentali et quasi palpabili mentis et cordis perceptione, se totam Deo imbutam reperit, uti pariter ex dicendis patebit. 6º In hoc ipso illapsu anima in Deo velut annihilata disparet, quæ annihilatio, mors mystica, sponsalium, osculum, et castus amplexus etiam inferiùs explicabitur.

§ 524.

DATUR CONTEMPLATIO PASSIVA.

Datur gradus contemplationis *passivæ*, quæ licet sit activa intelligendo et amando, comparativè tamen ad Deum, a quo recipit intelligere et amare, vix aliud facit quàm pati. Insinuat hæc contemplatio passiva 1º a S. Scripturâ, *Rom. viii, 14*: *Quicumque spiritu Dei aguntur, hi sunt filii Dei*. Quod S. Thomas, *Lect. 3*, ita exponit: «Similiter autem homo spiritualis non quasi ex motu propriæ voluntatis principaliter, sed ex instinctu Spiritûs S. inclinatur ad aliquid agendum.» Et hoc probat ex *Isa. lix, 19*: *Cum venerit quasi fluvius violentus, quem spiritus Domini cogit.* » Et *Luc. iv, 1*, de Christo, quòd *agebatur a spiritu in desertum*. Et demum subdit: «Non tamen per hoc excluditur, quin viri spirituales per voluntatem et liberum arbitrium operentur.» 2º Hanc passivam contemplationem indicat Cassianus, *Coll. 9, c. 30*, dicens ex S. Antonio: «Non est perfecta oratio, in quâ se Monachus, vel hoc ipsum quod orat, intelligit.» Eandem explicat Joannes a Jesu Mariâ, *Th. Myst.*, c. 6, docens in eâ non prorsus deficere potentiarum actus: «Sed esse actus adeo tranquillos et suaves, ut cum aliis incitatis actibus, quos paulò antè eæ potentiæ proferebant, comparati, eandem proportionem habere videantur, quam elatus sermo habet cum voce submissâ, quâ si

quis utatur juxta cœnobiticam disciplinam, silentium dicitur observare. Quæ sanè responsio captu facilis est: præsens quippe tunc Deus, et animæ amantissimè blandiens, tam cœlesti suavitate eam ad intelligendum et amandum permovet, ut ipsa non se agere, sed suavissimè duci et quasi erumpentes ultro a potentiis actus non tam producere quàm pati videatur. Et hæc fortasse illa insignium heroum passio, quam Hierotheus sustinebat.» Qui juxta S. Dionysium, *de Div. nom.*, c. 3: «Ista non docendo tantùm, verùm etiam divina patièdo assecutus: nec non eorum, si dictu fas sit, compassione, ad illam, quæ doceri nequit, fidem mysticam atque unionem informatus.» Plura vide apud Philipp. a SS. *Trin. Disc. proœm. c.*, Sandæum, l. 2, *Com. 4, Exerc. 3, Disc. 10*, et apud Didacum a Jesu, *Annot. ad S. Joan. a Cruc. disc. 1.* 3° Ratio hæc est: in contemplatione passivâ anima movetur a Deo modo plusquam regulari humano, ut intelligat simplici solùm intuitu, imò simplici solùm quasi auditu: item movetur etiam irregulariter, ut amet non solùm instar volentis, sed etiam instar currentis, quin et instar volantis eò penetrando ardentissimè, quò non pertingeret cognitio, quæ proinde quasi suffocatur, ut nihil reflexè cogitet, sed tantùm amare videatur: sed hoc est singulariter, et respectu Dei principaliter moventis pati, licèt anima etiam agat: Ergo contemplatio passiva datur.

SOLVUNTUR OBJECTIONES.

SCHOLIUM. Contemplationem passivam nonnulli mystici ita expli- cant, ut in eâ quidem requirant actus intellectûs et voluntatis ani- mæ, non tamen ut a suis potentiis physicè fiant, sed a solo Deo; animâ contemplativi merè passivè physicè se habente. Verùm hæc opinio ex professo inferiùs refutabitur: nihilque huic nostræ con- clusioni obstare ampliùs videtur, quàm quod modò dictum est, vo- litionem posse esse intensiorem et perfectiorem, præviâ cognitione. Verùm ferè omnes admittunt, etiam in naturalibus posse quid nat- uraliter perfectiùs amari, quàm sit cognitio: quod S. Thomas, 1, 2, q. 27, a. 2, ad 2, ita probat: «Ad perfectionem cognitionis requiritur, quòd homo cognoscat singillatim, quiddid est in re,

sicut partes, et virtutes, et proprietates: sed amor est in vi appe- titivâ, quæ respicit rem, secundùm quod in se est: unde ad per- fectionem amoris sufficit, quòd res, prout in se apprehenditur, ametur. Ob hoc ergo contingit, quòd aliquid plus ametur, quàm cognoscatur, quia potest perfectè amari, etiamsi non perfectè co- gnoscatur.» Id quod in scientiis probat, quas aliqui amant, licèt nonnisi summarè cognoscant. Et S. Bonaventura illud in specie de contemplatione probat, in 5 et 7 *Itiner. æternit.*, d. 5, docens: «Ex his igitur patet planè, quod actus dilectionis excellit, et præ- cedit actum cognitionis intellectualis in aliquo gradu: in quantum autem eum excellit, in tantùm eum excedit, attingendo Deum in aliquo gradu dilectionis, ad quem actus intellectualis extendi non potest, qui superintellectualis est, saltem in hac vitâ.» Et Hugo Victorinus, in c. 7 *de Cœl. Hier. col. 4*, ait: «Plus diligitur, quàm intelligitur: et intrat dilectio, et appropinquat, ubi scientia foris est.» Quorum omnium ratio est, qui cognitio ad amandum prærequiritur, non ut objectum motivum, sed ut conditio applicans objectum motivum, quod est bonum objectivum.

§ 525.

IN CONTEMPLATIONE PASSIVA ANIMA SINE COGNITIONE
NON AMAT.

Porro ex § præc. fluit quòd etiam in contemplatione pas- sivâ anima non eliciat actum amoris, *sine præviâ intellectione*. 1° Enim S. Scriptura in sublimissimis etiam animarum con- templationibus semper indicat, intellectum otiosum non fuisse, sed aliquid a Deo doctum percepisse. Sic Adamus in suo somno extatico, *Gen. ii, 21 et 23*, Jacob in somno scalæ, *Gen. xxviii, 12*. Uterque Joseph in suis somnis. S. Paulus in suo raptu extatico, *II Cor. xii, 4*. Et anima sancta summè contem- plativa, *Cant. v, 2*, in suo intellectu a Deo illustrato aliqua cognoverat. Unde S. Augustinus ait, *Tr. 57, in Joan.*: «Quid est, ego dormio et cor meum vigilat, nisi ita quiesco ut au- diam?» Si ergo tam veteris quàm novæ legis contemplativi, etiam Prophetæ, *Num. xii, 6*, ad mundum universum, nun- quam sine instructione intellectuali a Deo, et ad Deum extra

se rapti sunt, quis credat, aliis non tam famosis alium contemplationis modum sine intellectione purè affectum esse reservatum? 2° Patet ex PP. quos, § 286, allegavimus, qui etiam in oratione silentii suspensionem animæ ab omni actu intelligendi non admittunt: quibus accedit S. Augustinus, l. 10 de *Lib. arbit.*, c. 1: « Rem prorsus ignoratam amare omnino nullus potest. » Et S. Gregorius, *Hom.* 36 in *Evang.*, sub init.: « Quis amare valeat quod ignorat? » S. Anselmus, in med. c. 50: « Nulla res amatur sine sui memoriâ aut intelligentiâ: et multa tenentur memoriâ, aut intelliguntur, quæ non amantur. » S. Thomas, 1, 2, q. 3, a. 4, docet: « Cognitio prævia est dilectioni in attingendo, non enim diligitur nisi cognitum. » Gerson ipse, qui pro contrariâ sententiâ allegatur, *Tr.* 5, sup. *Magnif.*, sub fin., ait: « Ostendamus quòd Deus per amorem cognosci non potest, sine cognitione præviâ et comite. » S. Theresia in sublimi illâ contemplatione, ubi nesciebat quid anima sua ageret, *Vit.*, c. 18, sub fin., subdit dictum sibi esse a Domino: « Animam quidem non posse tunc comprehendere quid intelligat: est quippe intelligere non intelligendo. » Et S. Joannes a Cruce, in *Flam. amor. Cant.* III, 3, § 10, dicit in sublimi etiam contemplatione: « Aliquando plus intelligentiæ sentitur quàm amoris, aliquando plus amoris intenzi quàm intelligentiæ. » 3° Ratio est: quia omnis contemplatio est simplex intuitus veritatis, sive elevatio mentis in Deum per simplicem intuitum ardentissimè affectuosum, § 248, quod non fit sine cognitione, ergo etiam contemplatio passiva: maximè quia nequidem in humanitate Christi in viâ, nec in SS. Deiparâ, nec in aliis Sanctis assignari potest, fuisse contemplationem amatoriam sine cognitione.

SOLVUNTUR OBJECTIONES.

SCHOLIUM. Nonnulli mystici volunt, in contemplatione passivâ solam voluntatem operari suum intensissimum actum amoris aut fruitionis Dei, intellectu contemplativi, cognitione actu præviâ nihil conferente, sed vel solum in instanti, aut tempore præcedente,

præviâ, vel solum concomitante, aut naturâ subsequente pro eodem instanti, vel etiam nullâ, sed Spiritu S. repenti, nullâ habitâ ratione intellectûs, voluntatem ad se rapiente. Ita docet Auctor, *Opusc. de Th. myst.*, q. fin. inter opusc. S. Bonaventuræ, cum quo sentire videtur Gerson, *Tr. elucid. schol. myst. Th.* 1. Quia *Psal.* xxxiii, 9, dicitur: *Gustate et videte*, quod S. Gregorius, *Hom.* 36, in *Evang.*, S. Basilius et S. Thomas in *expos. hujus Ps.* de contemplatione explicant, in quâ prius est corde amare quàm mente videre. *Resp.* In dicto loco non excluditur omnis prævia cognitio, sed tantum specialis, quæ per gustum Dei et rerum spiritualium, maximè per contemplationem acuitur et redditur experimentalis, id quod solum citati Patres intendunt. 2° Joannes a Cruce, in *Edogâ, cant.* 18, ait: « In viâ supernaturali bene potest Deus infundere amorem, eumque augere, quin imprimat, augeatve intelligentiam distinctam. » *Resp.* S. Mysta non omnem intelligentiam, sed solum distinctam excludit. 3° P. Alvarez, t. 3, de *Vit. spir.*, l. 4, p. 3, c. 8, refert se novisse aliquem pium et doctum virum, qui amorem sibi inesse sæpe sine ullâ cognitione testatus est. *Resp.* Amor solum in eo adeo intensus fuit, ut videretur quasi disparuisse omnis cognitio.

§ 326.

IN CONTEMPLATIONE PASSIVA ANIMA PHYSICÈ INTELLIGIT ET AMAT.

Rursus in contemplatione etiam passivâ anima per intellectionem cognoscit, et per volitionem amat, ita ut *physicè* tales actus eliciat. Nam 1° S. Scriptura semper contemplationem per actus vitali et activo modo animæ proprios exponit. *Ps.* xlv, 11: *Vacate et videte etc.* *Coloss.* III, 3: *Mortui estis et vita vestra etc.* Unde etiam Tridentinum, *Sess.* 6, c. 10, cooperationem hominis in justificatione, consequenter etiam in promovendâ illâ per contemplationem, requirit et quidem non solum cooperationem moralem, sed etiam physicam, sine quâ moralis esse vix potest. Idem docent 2° PP. S. Gregorius, *Hom.* 14, in *Ezech.* ait: « Contemplativa vita est charitatem quidem Dei et proximi totâ mente retinere, sed ab exteriore actione quiescere, soli desiderio Creatoris inhærere. » Cassianus, *Collat.* 9, c. 24, etiam in summo contemplationis

gradu ait : « Quòd mens tanta proferat in illo brevissimo temporis puncto, quanta nec eloqui facile, nec percurrere in semetipsam reversa valeat. » Et S. Thomas, 2, 2, q. 179, a. 1, ad 3, ait : « Ipsum contemplari est quidam motus intellectus. » 3° Ratio est, quia omnis contemplatio est oratio mentalis, adeoque ascensus mentis ad Deum; quod etiam contemplationi passivæ convenit. Ergo non fit sine cognitione et amore *physicè* elicitis.

REFERTUR SENTENTIA ALIQUORUM MYSTICORUM.

SCHOLIUM. Nonnulli Mystici docent requiri quidem in contemplatione passivâ actus intellectus et voluntatis, non tamen quòd a suis potentiis *physicè* fiant, sed de facto a solo Deo fieri; animâ contemplativi merè passivè *physicè* se habente. Qui tamen ex modo dictis sufficienter refutantur.

§ 327.

MORS MYSTICA.

His suppositis, gradus contemplationis passivæ modò asserendi et explicandi veniunt, quorum primus est *mors mystica*, quæ fit per separationem animæ a carne, non quidem effectû, sed affectu, quatenus per vehementis amoris ictum resecat, separat et absumit omnem carnis et proprii amoris affectum, ita ut solus amor Dei vivificus prævaleat. Hanc insinuat 1° S. Scriptura, *Cant.* viii, 6 : *Fortis est ut mors dilectio.* *Coloss.* iii, 3. *Mortui estis et vita vestra est abscondita cum Christo in Deo.* *Philip.* i, 21 : *Mihi vivere Christus est et mori lucrum.* 2° Accedunt PP. S. Ambrosius, l. *de Bon. mort.*, c. 2, mortis hujus mysticæ expressè meminit, eamque describit. S. Gregorius, l. 8 *Mor.* c. 28, ait : « Qui Deum videt, eo ipso moritur quo vel intentione cordis, vel effectû operis ab hujus vitæ delectationibus totâ mente separatur. » S. Bernardus, *Serm.* 52, in *Cant.* : « Est et mors, quod non dubius

dixerim, quoniam Apostolus quosdam in carne adhuc viventes commendando, sic loquitur : *Mortui estis etc...* Talis, ut opinor, excessus aut tantum, aut contemplatio dicitur. » Richardus, *de Extermin. mali*, c. *fn.* : « Vides certè quid agat, et intelligis, ut arbitror, quid valeat illa divisio animæ, spiritus... Spiritus ab infimis dividitur, ut ad summa sublimetur. » Et Joannes a Jesu Mariâ, *Can.* 13 *ad Theol. myst.* : « Animam mori, propriam formam amittere, spiritum viribus actioneve destitui, a Deo, sine proprio scilicet concursu, agi, et id genus alia amantibus frequentissima; si naturam rerum spectemus, falsa, si affectum, vera dicemus. Philosophus enim non accusatur mendacii, quòd animam potius, ubi amat, quàm ubi animat, esse protulerit : nec Paulus, quòd se viventem non vivere, quasi ejus vitam Christi præsens vita perimeret, affirmat. » Accedit S. Salesius, l. 7 *Div. am.*, c. 9, et Bona, in *Div. Psalm.*, § 2. 3° Ratio est : Contemplatio passiva, suppositâ omnimodâ mortificatione passionum ex unione specialissimâ cum Deo per amorem, facilè contemnit amare quidquam extra Deum; et quidpiam aliud cogitare, et eum plus et potius amare quàm desiderat : ergo meritò antinomasticè mors mystica appellatur.

§ 328.

ANNIHILATIO MYSTICA.

Secundus gradus contemplationis passivæ est *annihilatio mystica*, per quam contemplativus agnoscit se comparative ad Deum esse nihil, imò minùs quàm nihil, per peccatum, adeoque etiam velut nihilum, et minùs quàm nihilum, contemni desiderat, et quasi nihilum in se nihil etiam boni operari, sed totum a Deo quasi per creationem recipere aestimat. Innuit hanc annihilationem : 1° S. Scriptura, *Ps.* lxxii, 22 : *Ego ad nihilum redactus sum, et nescivi.* Et *Ps.* xxxviii, 6 : *Substantia mea tanquam nihilum ante te.* Quod 2° ita exponit S. Augustinus : « Ante te, Domine, nihil substantia mea, ante

te, qui vides hoc : et ego cùm hoc video, ante te video, ante homines non video. Quid enim dicam? Quibus verbis ostendam nihil esse quod sum in comparatione ejus, quod est? Sed intus dicitur, intus utrumque sentitur : ante te, Domine, ubi oculi tui sunt, non ubi oculi humani sunt. Quid ubi oculi tui sunt? Substantia mea tanquam nihil.» Et S. Bernardus, *Serm. 4, Adv.* ait: « Humilis corde duplicem agnoscit humilitatem, quarum altera cognitionis, altera affectionis, quæ hic dicitur cordis. Priore cognoscimus quod nihil sumus.» De posteriore ait: « Hanc ab illo discimus qui exinanivit semetipsum.» Et Harpius, l. 2, *Theol. myst.*, p. 3, c. 33: « Anima, quàm citò recipit gloriosam illam imaginem æterni speculi in suâ incomprehensibili claritate, eodem momento unitur eidem incomprehensibili et glorioso, claro, divino speculo, et in eo absorbetur, dilatatur et annihilatur.» 3° Rationem dat Sandæus, *Lib. 2, comment. 6, exercit. 9 Th. myst.* dicens: « Qui ita mutatur ut nihil præcedentium consuetudinum, nihil imperfectionum, nihil desideriorum carnalium retinere videatur, hoc modo annihilari dicitur... Amore unitivo ita omnia absumente, ut ne cinis quidem ex stipulâ, quam combussit, remaneat.» Sed hoc fit in contemplatione passivâ : ergo in eâ datur mystica annihilatio.

REFERUNTUR ERRORES.

SCHOL. I. Michael Molinos perversam annihilationem per pluras propositiones propinavit, et inter alias *prop. 12* docuit: « Qui dedit liberum arbitrium Deo, non debet curare de ullâ re, nec de inferno nec de paradiso, nec de habendo desiderio suæ propriæ perfectionis nec virtutum, nec propriæ sanctitatis, nec propriæ salutis, a cujus etiam spe se purgare debet.» Et *prop. 13*: « Dum consignatum fuerit liberum arbitrium Deo, illi debet relinqui cura et cogitatio omnium rerum nostrarum, et permitti ut in nobis sine nobis suum divinum faciat velle.» Et Archiepiscopus Cameracensis, *prop. 6*, docuit: « In hoc sanctæ indifferentiæ statu nolumus amplius salutem, ut salutem propriam.» Verùm perversum hunc annihilationis abusum in Molinos meritò damnavit Innocentius XI. Et per nimium etiam, licet ex bonâ intentione, excessit Camera-

censis fingendo statum proprium et habitualement hujus eminentissimi amoris Dei, qui solum subinde pro ratione inspirationum divinarum actualium conceditur, et iterum aufertur. Sensus tamen spiritualis, quem de se refert D. de Berniens Louvini in suo *interior. Christ.*, l. 1, c. 11, licet videatur sanum sensum prædictum admittere, maximè si conferatur cum ejus doctrinâ, t. 8, c. 3, cautè tamen legendus, nisi corrigatur; id quod etiam in editione germanicâ Coloniae factum est.

ET DICTA ALIQUORUM MYSTICORUM CORRIGUNTUR.

SCHOL. II. Ex dictis etiam explicari et in congruo sensu exponi poterunt, quæ in nonnullis Mysticis de contemplatione passivâ, morte et annihilatione mysticâ leguntur. Non tamen est cur laborem in explicatione omnium auctorum qui, sub titulo Mysticæ, docent quæ nescimus unde habeant, et quæ nec solida, imò fortè periculosa videntur. Quare P. Reguera, *Th. myst.*, t. 2, pag. 186, n. 491, non omnino probat, quæ Petrus Pictaviensis Capucinus Gallus, in suo *Die mystico*, de his rebus minutissimè docet, qui fortè cautius locutus fuisset, si abusus in novis pseudo-illuminatis damnatos vidisset, Multòque minùs probat, quæ in Josephi a S. Mariâ *Ascensu animæ ad Deum* leguntur. Præterea Achilles Gagliardus, in *Comp. perf. Christ.* illam per tres status cum gradibus suis ad perfectionem dirigit. In primo vi annihilationis per cognitionem et affectionem proprii nihil ducit ad abnegationem, subtractionem et conformitatem, non modò in ordine ad bona externa, sed etiam interna, consolationum, imò et nimii minùs puri desiderii virtutum, et impedimentorum ad earum exercitium; item desolationum supervenientium, et subtractionis actuum reflexorum, solis directis permanentibus. In secundo statu ponit, posse a Deo subtrahi concursum ad actus virtutum directos uno actu conformitatis relicto, et quidem non activè, sed passivè, quatenus liberè acceptat anima, quod Deus subtrahit, aut facit; quod est propriè *pati divina*. In tertio statu posse animam ulteriùs ad hoc devenire, ut absteineat ab hac etiam passivâ conformitate, quatenus potest cedere omni liberæ volitioni suæ; quam cessionem Deus acceptare valet, omnem actum subtrahendo, vel si novos actus concedat, eos acceptat anima, non quia sui, sed quia Dei sunt. Primus horum statuum facilè intelligitur: secundus et tertius explicationem per se insinuant, quia in hoc purè pati, scilicet re latè ad agere nutu proprio volentis, notatur acceptatio libera: et in eodem ipso non agere, scilicet cooperativè, notatur, agere ani-

mam, quando Deus vult, non proprio, sed Dei nutu. Eodem modo explicandæ nonnullæ fortiores expressiones S. Salesii, l. 9, de *Amor. Dei*, c. 16: ubi gradum amoris admittit, qui nec est acquiescere, nec acceptare; quo adveniente expectatio in consensum vertitur.

§ 529.

ILLAPSUS PASSIVUS.

Tertius gradus contemplationis passivæ est *illapsus passivus*, qui ultra illapsum substantialem omni justo communem addit experimentalem, spiritualem sensationem de Deo in animam illapso, § 323. Hic insinuat 1° a S. Scripturâ, *Cant.* 1, 1: *Osculetur me osculo oris sui*. Et II, 6: *Læva ejus sub capite meo et dextera illius amplexabitur me*. Ubi divinum osculum ab animâ contemplativâ desideratum, experimentalem quasi contactum, quo suavietur Deum sponsum suum præsentem; et amplexus tenerrimus expertam sponsi correspondentiam significat. Rursus, *Ps.* LXXII, 9: *Adhæsit anima mea post te, me suscepit dextera tua*. Et *Ps.* LXXII, 28: *Mihi adherere Deo bonum est*. Et Joannis XIV, 21: *Qui diligit me, diligitur a Patre meo, et ego diligam eum, et manifestabo ei me ipsum*. Et I *Cor.* VI, 17: *Qui adhæret Domino, unus spiritus est*. Per quam adhæsiōnem et manifestationem ac unionem communiter interpretes, S. Thomas, in *Ps.* XXXIII, Toletus in c. XIV *Joan.*, Cornelius a Lapide in c. XVII *Act.* 18, Estius in I *Cor.* 2, et S. Salesius l. 7 de *Amor. Dei*, c. 1, specialem hujus vitæ ac experimentalem unionem animæ cum Deo, seu illapsum passivum intelligunt. 2° Suffragantur PP. S. Dionysius, c. 1 *Myst. Th.*, Timotheum monet: « Te ad ejus, qui omnem essentiam omnemque scientiam superat, conjunctionem et unitatem pro virili parte clam excita. » Quod Corderius de illapsu explicat. S. Augustinus l. 10 *Conf.*, c. 40, de hoc illapsu aliquando in se experto ait: « Aliquando intro mittis me in affectum multum inusitatum introrsus ad nescio

quam dulcedinem, quæ si perficiatur in me, nescio quid erit, quod vita ista non erit. » S. Cyrillus, l. 10, in *Joan.*, c. 3, ait: « Dilucidè docet, non solum cognitione istâ communi amicis se suis manifestaturum, sed excellentiori quodam fulgoris modo. » S. Bernardus, *Serm.* 3, in *Cant.* inquit: « Tum demum audemus forsitan ad ipsum os gloriæ caput attollere, pavens et tremens dico, non solum speculandum, sed etiam osculandum, quia spiritus ante faciem nostram Christus Dominus, cui adherentes in osculo, unus spiritus ipsius dignatione efficitur. » S. Bonaventura, 6 *Itiner. ætern.*, ait: « Est æternorum experimentalis prægustatio et notitia. Nisi enim esse in nobis æternorum quædam experimentalis prægustatio, non diceret Psalmista: *Gustate, et videte*. Et addit: « Et ista notitia experimentalis perfectissimorum est. » Accedunt S. Laurentius Just. l. *de Cast. connub.*, c. 12, S. Catharina Senensis, *Dial.*, c. 79, B. Angela de Fulginio, *Vit.*, c. 28, S. Theresia, *Vit.*, c. 18, et in *Castell. mans.*, 5, S. Joannes a Cruce l. 2 *Asc. ad mont.*, c. 5, Thaulerus, *Inst. spir.*, c. 12, Gerson, *Th. Myst.*, p. 8, et *super Magnif.*, tr. 9, Blossius, in *Spec. spir.*, c. 11, et *inst. spir.*, c. 12 etc. 3° Ratio est: quia Deus pro summo suo in justas et perfectas animas amore, se eis communicare contendit modo unitivo, qui earum dispositioni conveniat, cum amor et amicitia ad unionem amantis cum amato, quantum fieri potest, tendat: sed pro ratione dispositionis animarum decet ut Deus se illis frequenter, vel saltem aliquoties per unionem illapsus passivi communicet, uti ex modò allatis locis S. Scripturæ et PP. et ex præcedentibus §§ patet: ergo etiam per eam se communicat.

EXPERIMENTALIS SENSATIO ILLAPSUS IN INTELLECTU ET VOLUNTATE RESIDET.

SCHOL. I. Experimentalis spiritualis sensatio unionis contemplativæ illapsus residet, ex parte, in parte contemplativi cognoscitivâ, uti ex citatis textibus S. Scripturæ patet, ubi inter alia dicitur: *Læva ejus sub capite meo*. Et *manifestabo ei me ipsum*. Et S. Cyrillus citatus eam per *fulgorem*, S. Bernardus per *faciem*, S. Bona-